Kennis en reacties op de Belgische orgaandonatie wetgeving bij Arabisch sprekende nieuwkomers in het WGC Nieuw Gent : een exploratief onderzoek.

Haio: SAADOON Estabraq , U.G.
Promotor: De Maesschalck Stéphanie , U.G.
Praktijkopleider: Art Bruno , VOGELS Caroline

Context: Er is wereldwijd tekort aan beschikbare organen en een duidelijk verschil op het gebied van orgaandonatie en -transplantatie tussen de westerse en oosterse landen. De beschikbaarheid van organen is echter afhankelijk van zowel de institutionele kaders, wetgeving in elk land als van het bewustzijn van individuen. In België is de veronderstelde toestemming (opting-out) wetgeving van toepassing en tijdens de asielcrisis van 2015 in Europa bleken de asielaanvragers in België voornamelijk afkomstig te zijn uit Syrië en Irak. Vandaar neemt het belang van bewustmaking over orgaandonatie en deze Belgische wetgeving, gebaseerd op verschillende culturen, geloven en achtergronden in de gemeenschap, toe. De huisarts kan hierin een belangrijke rol spelen, vooral na de administratieve aanpassing (vanaf 2020) in België, waarbij burgers hun orgaandonatie wilsverklaringen bij de huisarts kunnen laten registreren.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze masterstudie is om kennis over en reacties op zowel orgaandonatie na het overlijden in het algemeen als de Belgische “opting out systeem” wetgeving te bestuderen bij Arabisch sprekende nieuwkomers in België. Hierbij streven wij er naar de mogelijke bevorderende en belemmerende factoren met betrekking tot de voorstelling en bespreking van dit onderwerp bij deze populatie in kaart te brengen.

Methode: Dit kwalitatief onderzoek is gebaseerd op semigestructureerde interviews met 13 Arabische volwassen nieuwkomers uit Irak en Syrië. Deze interviews zijn in hun moedertaal ‘Arabisch’ uitgevoerd. De interviews werden daarna vertaald, gecodeerd en geanalyseerd, volgens de kwalitatieve onderzoekmethode.

Resultaten: De audiovisuele (sociale) media blijken de voornaamste bron van info. De officiële communicatie en voorlichting over de orgaandonatie of de wetgeving in België is zeer beperkt tot niet bestaand. Hierdoor heeft niemand van de respondenten eerder gehoord over de Belgische (opting-out) wetgeving en is er weinig gesproken over orgaandonatie. Hoewel de meerderheid in principe akkoord is met het humanitair concept van orgaandonatie, komt er meer twijfel over de beslissing om zelf organen te doneren na het overlijden. Hierbij zijn het gebrek aan kennis over de religieuze standpunten en over de procedure van donatie, en de emoties van familie (nabestaanden) belangrijke belemmerende factoren. Bovendien zorgt de ‘veronderstelde toestemming’- wetgeving in België voor meer bezorgdheid. Toch heeft deze wetgeving volgens de respondenten een duidelijk voordeel als het tijdig gecommuniceerd en besproken wordt.

Conclusie: Gebrek aan kennis over de verschillende aspecten van orgaandonatie zorgt voor het grootste deel van de angst en weerstand tegen de orgaandonatie en de Belgische (opting-out) wetgeving bij deze patiëntenpopulatie. De tijdige inlichting en bespreking op maat en door de juiste persoon zou het aantal effectieve en tevreden donoren kunnen verhogen.